

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® 6.-7.10.2026

VAUVOJEN JA VAIKEASTI OIREILEVIEN NUORTEN KESKITETTY SOSIAALITYÖ

*KESKITTÄMINEN TURVAAMASSA LAPSEN OIKEUDEN
SUOJELUUN JA PALVELUIHIN*

Jaana Hovi, sosiaalityöntekijä, Varpu

Saara Keränen, aluepäällikkö, keskitetty sosiaalityö

Maarit Koskinen, johtava sosiaalityöntekijä, Varpu

Jenni Tarvainen, sosiaalityöntekijä, Toivo

Veera Vettenranta, johtava sosiaalityöntekijä, Toivo

TULEVAISUUDEN
TOIVOT

Helsinki

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Lastensuojelu ja perhesosiaalityö

Lastensuojelu-
tarpeen
arviointi ja
perhe-
sosiaalityö

Lastensuojelun
sosiaalityö

Lastensuojelun
ja perhe-
sosiaalityön
palvelut

Lastensuojelun
ja
perhesosiaali-
työn
asiakasohjaus
ja valvonta

Lastensuojelun
vastaanotto ja
perhehoito

Lastenkoti-
toiminta

Toteutamme
yhdennettyä lastensuojelun
sosiaalityötä

Panostamme omaan
palvelutuotantoon,
lujitamme sote-integraatiota

Keskitetty sosiaalityö

Keskitetyn sosiaalityön aluepäällikkö Saara Keränen

70 työntekijää

Toivo-sosiaalityö

17 työntekijää + 3
esihenkilöä

Varpu

9 työntekijää + 1
esihenkilö

Lastensuojelun
asiakkaiden
päivystys

20 työntekijää + 1
esihenkilö

Lastensuojelun
psykoterapeutit

8 työntekijää + 1
esihenkilö

Muut työntekijät:
Apotti-asiantuntija,
Toivo 3.0-hankkeen
projektipäällikkö

2 työntekijää

Helsinki

Helsinki

Palvelu- lupauksemme

Asiakaslähtöiset palvelut
Palveluja kaikissa olosuhteissa
Osaava henkilöstö
Talous tasapainossa

Vahvaa
kumppanuutta
HUSin kanssa

Terveys- ja
hyvinvointi-
keskus

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta helsinkiläisille

Liikkuvat
palvelut

Seniorikeskus

Palvelustrategian teemat

Perhekeskus

Pelastusasema

Sairaala

Turvallisuus ja varautuminen

Palvelujen
saatavuus ja
vaikuttavuus

Toiminnan ja talouden
tasapaino

Osaavan
henkilöstön
riittävyys

24/7
Digipalvelut

Järjestämme
palvelut

Yhdenvertaisesti
ja yksilöllisesti

Yhteistyöllä
sujuvasti

Vaikuttavasti ja
oikea-aikaisesti

Uudistaen ja
uudistuen

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2026–2029

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tavoitteet

- Torjumme segregatiota
- Vahvistamme integraatiota ja yhteistä työtä
- Vahvistamme kohdennettua tukea
- Vahvistamme työkykyä ja työhyvinvointia
- Johdamme tiedolla

Lastensuojelun ja perhesosiaalityön tilannekuva, syyskuu 2026

Lastensuojelun asiakasmäärä 0-17v.

3 968

Perhesosiaalityön asiakasmäärä 0-17v.

1 213

**Lastensuojelu-
ilmoitusten määrä**

(muutos edelliseen vuoteen)

+ 13,3 %

**Alkaneet kiireelliset
sijoitukset**

(muutos edelliseen vuoteen)

- 3,8 %

**Lastensuojelun laitospalvelun
asiakkaat, oma ja osto**

(muutos edelliseen vuoteen)

- 2,3 %

**Lastensuojelun laitospalvelun
hoitovuorokaudet, oma ja osto**

(muutos edelliseen vuoteen)

- 9,5 %

Keskitetty, pysyvät toimintamallit kriittisille asiakasryhmille

- Tunnistettu kriittiset asiakasryhmät, joiden tarpeisiin ei tavanomaisella palveluvalikolla ole kyetty riittävästi vastaamaan ja joilla on kohonnut riski kodin ulkopuoliseen sijoitukseen.
- **Haavoittuvat, erityisen suojattomat lapset - erilaiset ja samanlaiset ilmiöt**
- Pienten asiakasryhmien tarvitsemia sote-palveluja keskitetty kokonaisuudeksi asiakkaan ympärille, pyritään samalla vaikuttamaan potentiaalisesti erittäin suuriin kustannuksiin.
- Keskittäminen mahdollistaa tiiviin lähijohtamisen ja yhteyden strategiseen johtamiseen ilmiötiedon tuottamisen ja tarpeiden tunnistamisen kautta.
- Riittävien voimavarojen ohjaus välttämätöntä: sosiaalityön pienempi asiakasmitoitus (20).
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatiota on edistetty hankerahoituksella

Varpu:

vauvaerityinen sosiaalityö
vauvaperheiden kanssa,
käynnistetty 2022

Toivo:

vakavasti ja toistuvasti
rikoksia tekevät, päihteitä
käyttävät ja käytöksellä
oireilevat nuoret ja
riskissä olevat lapset,
käynnistetty 2021

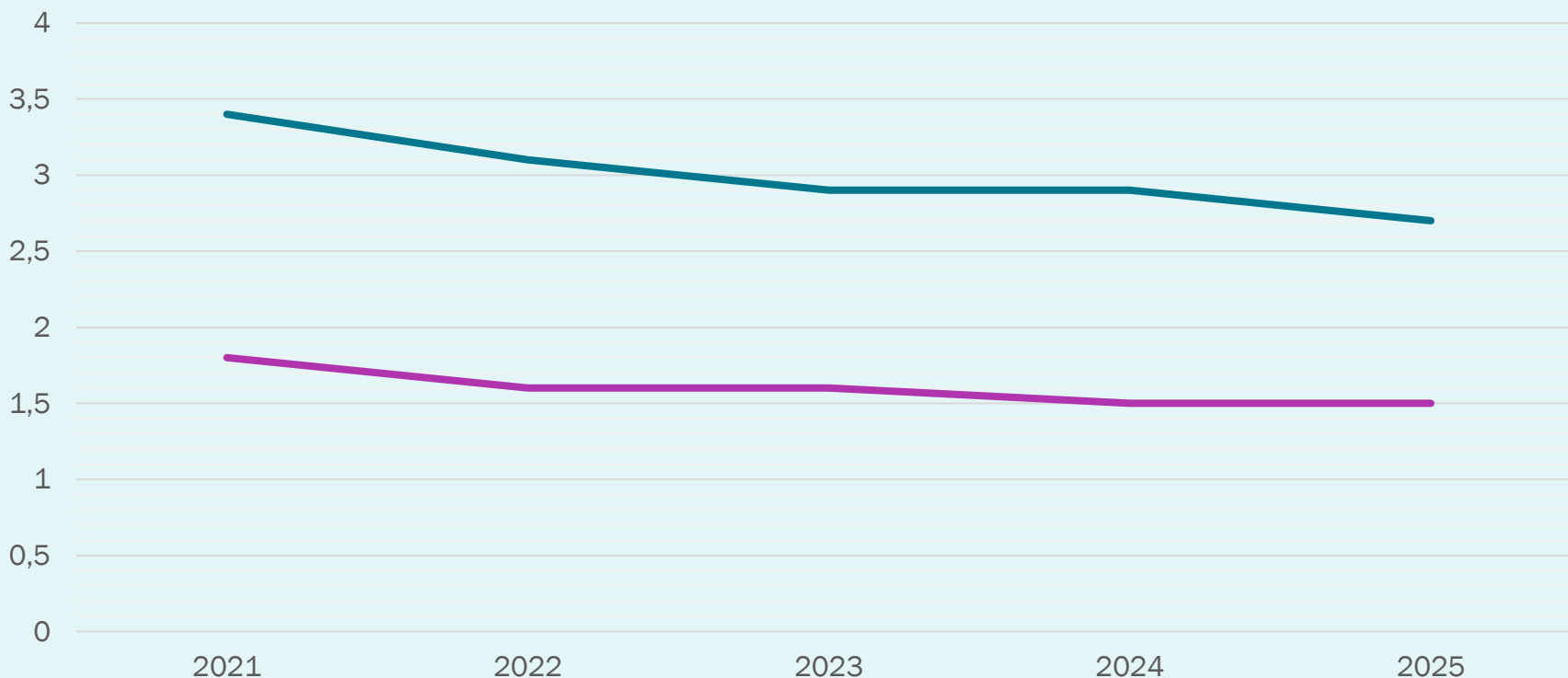

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus on Helsingissä laskenut

Helsinki

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuudet

— Kodin ulkopuolelle sijoitetut 13-17-vuotiaat, % vastaavasta väestöstä
— Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat, % vastaavasta väestöstä

Lähde: Sotkanet.fi Tilasto- ja indikaattoripankki

Lastensuojelun
laitoshuollon
keskimääräinen
ostopalvelukustannus:

Erityistason laitos: 452
€/vrk

Vaativan tason laitos
773€/vrk

0-2 vuotiaiden
sijoitukset ovat viime
vuosien aikana
Helsingissä
lisääntyneet.

Miksi on keskitetty asiakastarveperusteisia toimintamalleja?

VARPU

Lähtötilanne

Hajallaan oleva vauvojen sosiaalityö ja palvelut eivät vastanneet korkean riskin vauvojen ja vauvaperheiden muuttuneisiin tarpeisiin

- Työskentely oli pirstaleista, osin katkeilevaa
- Vauvan haavoittuva asema ja erityinen oikeus oikea-aikaiseen suojeluun ei ollut keskiössä
- Kaupunkitasoinen tilannekuva puuttui

Helsinki

Uusi toimintamalli

Vauvojen lastensuojelun sosiaalityö on koottu yhteen

Palveluja tarjotaan vauvoille ja vauvaperheille integroituna kokonaisuutena

- Nopea tunnistaminen ja muutosreagointi mahdollistunut
- Vauvaerityiset palvelut ovat oikea-aikaisia
- Kodin ulkopuoliset sijoitukset ovat oikea-aikaisia
- Monialainen ja integroitu työote vastaa paremmin ja oikea-aikaisemmin vauvojen tarpeisiin

Miksi on kehitetty monialaisia asiakastarveperusteisia toimintamalleja?

TOIVO-TOIMINTAMALLI

Lähtötilanne

Tavanomaiset, toimistokeskeiset ja verkostomaiset palvelut eivät vastanneet vaativasti oireilevien nuorten ja perheiden tarpeisiin.

- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen nuorten määrä oli korkea.
- Laitoshoidon kustannukset olivat kasvussa.
- Yhteistyö eri viranomaisten kanssa oli pirstaleista.

Uusi toimintamalli

Asiakkaiden tarpeiden pohjalta on koottu keskeiset sote-palvelut yhteen.

Palveluja tarjotaan integroituna ja jalkautuvana kokonaisuutena.

- Nuorten kodin ulkopuolelle sijoitukset ovat vähentyneet.
- Laitoshoidon hoitovuorokaudet ovat laskusuunnassa ja kustannusten kasvu on pysähtynyt.
- Monialainen ja jalkautuva työote vastaa paremmin monimuotoisiin tarpeisiin – vähentää sijoituksia ja hillitsee kustannuksia.

VARPU – vauvana lastensuojelun asiakkuuteen tulevat lapset

Helsinki

Asiakaskohderyhmä

- Vauvana lastensuojelun asiakkuuteen tulevat lapset perheineen
- Ennakollisten lastensuojeluilmoitusten työparityö

Ydintiimin ja verkoston kokoonpano

- Varpu lastensuojelun sosiaalityöntekijä (7), johtava sosiaalityöntekijä (1)
- Sosiaaliohjaaja (1)

Yksilöllisen tarpeen mukaisesti

- Tiimin perheterapeutti ja ohjaaja
- Vauvaerityiset lastensuojelun palvelut
- Aikuissosiaalityö tai nuorten sosiaalityö
- Neuvola, HUS:n Halpkl ja Etupkl, sosiaalipediatria

Toimintamalli

- Asiakkuudet keskitetty Varpuun siihen saakka, kun lapsi täyttää 1,5-vuotta
- Asiakasmäärä vuositasolla noin 400 eri lasta, ja noin 90 ennakollista työskentelyä
- Avohuollon sosiaalityön ja monialaisen perhekuntoutuksen vahva korostuminen

Onnistumisia

Vauvan kokemukset ja ääni nousee esiin

Vauvaerityinen sosiaalityö keskiössä

Vauvan oikeus oikea-aikaiseen suojeluun toteutuu

Vauvaperheiden tarvitsemat palvelut: erikoistunutta perhekuntoutusta kotiin ja laitoksessa, vertaistuki

Järjestöyhteistyö mm. Pesäpuu

Sote-integroitu yhteistyö: mm. ETU-hanke, HUS:n kanssa alle 2 – vuotiaiden lasten vakioidut terveystarkastukset

TOIVO – vakavasti tai toistuvasti rikoksia tekevät tai päihteitä käyttävät nuoret

Helsinki

Asiakaskohderyhmä

- Toistuvasti tai vakavasti rikoksia tekevät tai/ja päihteitä käyttävät tai vakavasti käyttäytymisellä oireilevat 10-17-v nuoret

Ydintiimin ja verkoston kokoonpano

- Toivo lastensuojelun sosiaalityöntekijät (17), johtavat sosiaalityöntekijät (3)
- Sairaanhoitaja/hoitovastaava (3)
- Toivo-palvelut ja MDFT
- Lisäksi yksilöllisen tarpeen mukaan
  - Tiimin sosiaaliohjaajat, perheterapeutti
  - Muut nuorten palvelut, erityis- ja vaativan tason laitoshoido, EHO-jaksot
  - Koulut ja oppilaitokset
  - Poliisi, rikosseuraamuslaitos
  - Muut terveydenhuollon toimijat, järjestökumppanit

Toimintamalli

- Asiakkaan ympärille kootaan yksilöllisten tarpeiden mukainen työtiimi: vastuusosiaalityöntekijä ja hoitovastaavana toimiva sairaanhoitaja nimetään asiakkuuden alussa. Muut toimijat nimetään tilanteen ja tarpeen mukaan.
- Asiakasmäärä n. 400 10-17 - vuotiasta lasta vuositasolla, joista avohuollossa n. 55% ja sijaishuoltossa 45 %, poikien osuus n. 75 %, monikulttuuriset perhetaustat

Onnistumisia

- Nuoret ja perheet ja sosiaalityö tyytyväisiä hoitovastaava- malliin
- Poliisin ja yhteistyökumppanien palaute positiivinen
- Oikeusministeriö (hankerahoitus 24-27) suosittelee mallia muille alueille
- Käynnistyvä THL:n PALPO- tutkimushanke nuorten kokemuksista palvelupoluista ja vaikutuksista.

**Lapsen kehitykselliset
tarpeet**

Erityisosaaminen

Lapsen tapaamiset

**Nopeaa puuttumista
vaativat tilanteet,
vakavat riskit**

Systeemisyyys

Vanhempien rooli

Ylisukupolvisuus

Toimiva verkostoyhteistyö

Helsinki

"On ollut kiva, kun mutkin otettiin mukaan tapaamisiin jo raskausaikana ja et pidettiin tärkeänä myös mun roolia lapsen elämässä vaikka olin vielä vankilassa. On tullut sellainen olo, et oikeesti halutaan et me onnistutaan. Meit ei oo jätetty yksin ja on silleen haastettu ja velvotettu myös ottaa apuu vastaan. Toivoisin et kaikki vanhemmat vois saada vastaavanlaista, heti kun vauva syntyy. Ettei odoteta et ongelmia tulee vaan ollaan siinä heti tarjoamassa apua."

"Oon saanut paljon voimavaroja ja arki tuntuu kevyemmältä kun ei tarvitse pärjätä kaikkien asioiden kanssa yksin ja työntekijät ovat olleet niin ihania ja aidosti läsnä"

"Kohtaamiset työntekijöiden kanssa ovat olleet positiivisia, luottamuksellisia ja kannustavia. Työntekijät ovat olleet ystävällisiä, helposti lähestyttäviä ja ammattitaitoisia. Olen kokenut, että olen saanut apua ja tukea aina tarvittaessa. Kaiken kaikkiaan olen erittäin tyytyväinen työskentelyyn, saamaani tukeen ja palveluihin."

"Vauvaerityisyys on näkynyt saamassani tuessa vauvan tarpeiden huomioimisena ja vauvan hyvinvoinnin asettamisena keskiöön. Olen kokenut tämän tärkeäksi, sillä se on vahvistanut omaa ymmärrystäni vauvan tarpeista ja tukenut meitä vanhemmuudessa. Vauvaerityisellä työskentelyllä on ollut merkittävä rooli koko perheen hyvinvoinnin tukemisessa."

"Työskentelyn alkoi jo ennakollisen työskentelyn aikana ja käsiteltiin todella arkaluonteisia aiheita ja koin paljon pettymyksen tunteita tilanteeseen liittyen. Koen merkittävänä, että vaikka fokus oli vauvoissa ja heistä puhuttiin paljon, niin sain empatiaa ja ymmärrystä uutena vanhempana ja tilannetta ei katsottu liian mustavalkoisesti. Oli myös kiva, että luottamussuhdetta työntekijöihin sai rakentaa jo ennen syntymää ja asiakkuus ei ollutkaan niin pelottava asia."

**Varpun
asiakasvanhempien
palautteet**

***"-Kuulee enemmän nuorten ääntä, välittää nuoren mielipiteestä
-Saa useampia mahdollisuuksia muuttaa omaa toimintaa, ja jos asiat eivät muutu, sosiaalityöntekijä ottaa koppia ja "ottaa ohjat omiin käsiin".
-Tullaan tutuksi, sosiaalityöntekijä ei ole tuntematon. "***

***"inhimillisiä, sosiaalityöntekijöille voi puhua kuin ihmiselle.
Ja teitä kiinnostaa nuorten asiat enemmän, kuin aiemmassa sosiaalityössä. Voi puhua rehellisesti, ei tarvitse kaunistella.
Paremmat resurssit."***

Hyödynnetään verkostoa välillä aika luovallakin tavalla, pystytään tarjoamaan tietoa, tukea ja rinnalla kulkemista rikosprosesseihin ja päihderiippuvuuteen liittyen, keskiössä nuoren itsensä näköinen elämä.

Lapsen asioihin paneutumista, yhdessä toimimista selän takana toimimisen sijaan, ei tarvitse arvella mitä sosiaalityöntekijä ajattelee tai seuraavaksi tekee, Toivossa "kestetään enemmän" vaikeita tilanteita.

**Toivon
palautteet**

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® 6.-7.10.2026

KIITOS!

Lisätietoja:

Petra Manneh, projektipäällikkö, Toivo 3.0-hanke (petra.manneh@hel.fi, 0406620706)

Saara Keränen, aluepäällikkö, keskitetty sosiaalityö (saara.keranen@hel.fi, 0406727182)

Maarit Koskinen, Varpu, (maarit.koskinen@hel.fi, 0405851362)

TULEVAISUUDEN
TOIVOT

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO